

Doorontwikkeling gedecentraliseerde taken WMO, Jeugd en BMS

Heroriëntatie op de samenwerking Peel 6.1

Beslispunten

1. Bevestigen dat we de samenwerking met onze partners in de Peel van groot belang vinden en dat we deze willen voortzetten. In dit kader:
 - a. instemmen met het gezamenlijk uitvoeren van de zorg-gerelateerde taken inkoop, ICT, facturering en beleid (met uitzondering van lokaal beleid) via een DVO met de financiële verdeelsleutel naar inwoneraantal en met de gelijke stemverhouding;
 - b. instemmen met de bereidheid om voor de Peelgemeenten zorg-gerelateerde taken WMO, Jeugd en BMS uit te voeren via maatwerk-DVO's indien daar behoefte aan is vanuit de andere Peelgemeenten
2. Instemmen met de visie dat lokale inbedding en uitvoering van zorgtaken randvoorwaardelijk is om de transformatie van het zorgdomein vorm te geven;
3. Instemmen met het besluit om de Helmondse medewerkers in dienst te laten blijven van de gemeente Helmond;
4. Kennis nemen van de financiële berekeningen.

Inleiding

Tijdens de vergadering van de gecombineerde Commissie Maatschappij op 14 december 2015 bent u door wethouder De Leeuw en wethouder van der Zanden geïnformeerd over de laatste stand van de Peelsamenwerking op het gebied van WMO, Jeugd en BMS.

In deze vergadering is met u afgesproken dat in vervolg hierop een notitie wordt opgesteld met de achtergronden voor uw besluitvorming. In de voorliggende notitie zijn zowel het proces, de inhoudelijke overwegingen, de samenwerkingsvorm als de financiële consequenties uitgewerkt.

In het hoofdstuk '*Proces*' geven we weer hoe het proces is verlopen van de samenwerking en de heroriëntatie op het dienstverleningsconcept van de samenwerking. We realiseren ons dat u vanuit uw rol een deel van het proces hebt meegekregen en dat het uw wens is om een meer compleet beeld te krijgen. In deze notitie geven wij u dit beeld vanuit het blikveld van de gemeente Helmond als partner in de Peelsamenwerking.

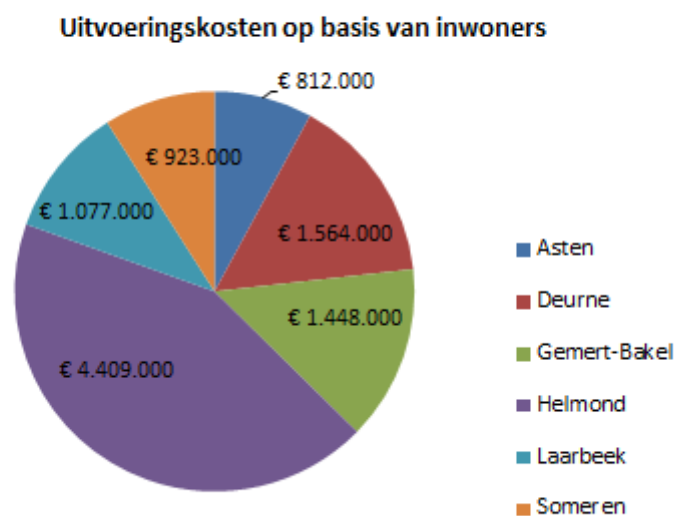
In het hoofdstuk '*Inhoud*' geven we u het beeld van onze inhoudelijke ervaringen tot nu toe en de ambitie die we hebben bij het samen met uw Raad doorontwikkelen van de zorg aan onze inwoners. Het hoofdstuk '*Samenwerkingsvorm*' gaat in op de vorm van de samenwerking die de zorg voor onze inwoners het beste kan borgen, nu en in de toekomst.

En het laatste hoofdstuk 'Financiële consequenties' laat zien wat de financiële gevolgen zijn van de verschillende keuzes. Zo kunnen de financiële afwegingen in het totale perspectief een plek krijgen.

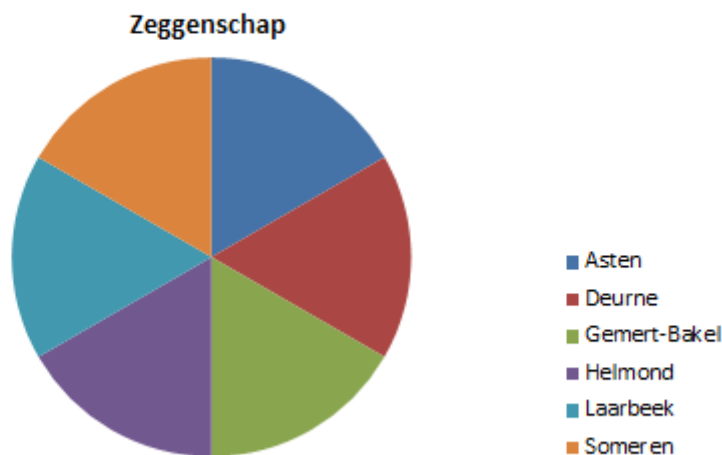
Hoofdstuk 1: Het proces

1.1 Voorbereiden en uitvoeren van de nieuwe taken

Per 1 januari 2015 zijn er taken op het gebied van WMO en Jeugd in hun geheel gedecentraliseerd (delen van de WMO waren al per 1 juli 2014 gedecentraliseerd). Binnen de Peel was er het voornemen om dit gezamenlijk voor te bereiden en te gaan uitvoeren in een openbaar lichaam gebaseerd op de Wet Gemeenschappelijke Regelingen (WGR). Met het oog hierop is het openbaar lichaam Peel 6.1 opgericht. De Peelgemeenten hebben afgesproken dat de zeggenschap gelijk verdeeld is en dat de bijdrage aan de uitvoeringskosten naar rato is van het inwoneraantal. In de onderliggende diagrammen is dit weergegeven.

*

In eerste instantie is de voorbereiding van de nieuwe taken en het opbouw van de gemeenschappelijke regeling gezamenlijk door de 6 Peelgemeenten opgepakt onder leiding van de gemeentesecretarissen. Zij werden daarbij ondersteund door een groot aantal werkgroepen. Het was een ingewikkelde opgave omdat de taken nieuw waren voor de gemeenten en de klanten, klantaantallen en te leveren zorgproducten nog niet bekend waren. Bovendien moesten er snel, om op tijd te kunnen starten met de dienstverlening, de benodigde zorgproducten worden ingekocht op de schaal van de Peelgemeenten en op de schaal van Zuidoost Brabant. Ook moest er een uitvoeringsorganisatie worden opgetuigd en ingericht. De Peelgemeenten wilden samen optrekken om de decentralisaties van de zorg uit te kunnen voeren.

In de zomer van 2014 bleek echter dat het tempo van het voorbereiden van de nieuwe taken te laag was. De nadruk die werd gelegd op de gelijkheid van alle partners en de gevoelens bij de 5 andere Peelgemeenten ten aanzien van de centrumpositie van Helmond, hebben geleid tot een omzichtig omgaan met elkaar. Het samen met 6 partners voorbereiden van de nieuwe taken vroeg veel overleg en afstemming en dat had gevolgen voor de doorlooptijd. Het openbaar lichaam Peel 6.1 zou niet op tijd klaar zijn om de taken zelfstandig te kunnen uitvoeren.

Op dat moment is door de Peelgemeenten besloten om Helmond de nieuwe taken en de uitvoering te realiseren via een DienstverleningsOvereenkomst (DVO). Een DVO is een lichte vorm van een gemeenschappelijke regeling waarbij een gemeente taken uitvoert voor één of meerdere andere gemeenten. De gemeente Helmond heeft vervolgens alles ingezet om dit waar te maken en alsnog op tijd klaar te zijn om de zorg te kunnen verlenen per 1 juli 2014 en 1 januari 2015.

Het vroeg een enorme inspanning, maar het is gelukt. Alle taken werden voor zowel Helmond als de andere Peelgemeenten uitgevoerd op basis van eenduidige werkwijzen en dezelfde ICT-programma's.

Per 1 januari 2015 kon weliswaar de zorg en ondersteuning aan onze inwoners tijdig en adequaat geleverd worden, maar in 2015 was er nog veel energie nodig om de back-office-taken verder in te regelen. Dit loopt door tot in 2016. We werken nu bijvoorbeeld aan controles om te toetsen of de gefactureerde zorg daadwerkelijk is geleverd. Als gevolg van landelijke lacunes in de informatie-uitwisseling, moeten we nog steeds extra energie inzetten om het werk uit te kunnen voeren. Concreet: de inwoners van de Peelgemeenten ontvangen tijdig en adequate zorg en ondersteuning, maar de administratieve afhandeling ervan is nog niet altijd tijdig en adequaat.

Helmond heeft in 2015 alle taken naar tevredenheid uitgevoerd voor de Peelgemeenten. Ook de cliëntenraden hebben hun tevredenheid uitgesproken.

De uitvoering verloopt via de DVO waarbij de Peelgemeenten allemaal enerzijds naar rato van hun inwoneraantal bijdragen aan het voorbereiden en uitvoeren van de gemeenschappelijke taken. Daarnaast betalen alle Peelgemeenten individueel de kosten van de daadwerkelijk geleverde ondersteuning/voorziening aan de inwoner (de programmakosten). De DVO die in 2015 van kracht was, is voor het jaar 2016 verlengd.

1.2 Heroriëntatie op de uitvoering van de nieuwe taken

Gezamenlijke organisatie

Een belangrijke basisgedachte van de Peelsamenwerking was dat de Peelgemeenten samen 1 nieuwe organisatie zouden bouwen voor het uitvoeren van de zorgtaken *ter vervanging* van de uitvoering door de individuele gemeenten zelf. Hieraan lag in de periode 2012-2014 een gezamenlijk ontwikkeld dienstverleningsconcept ten grondslag.

Het zou dus niet een nieuwe organisatie worden naast de bestaande gemeentelijke organisaties maar een gezamenlijke organisatie ter vervanging van taken die door de gemeenten zelf worden uitgevoerd. Dit om extra bureaucratie te voorkomen en om de kosten te beperken.

In het afgelopen jaar hebben we echter een andere ontwikkeling gezien en ervaren.

In alle Peelgemeenten is de lokale ondersteuning van de zorgbehoefte verder ontwikkeld en vormgegeven. De aandacht van Helmond was vooral gericht op het uitvoeren van de DVO.

Deze beweging in de praktijk past overigens geheel in de transformatiegedachte; de noodzaak om de zorg lokaal door te ontwikkelen en te transformeren. Dit leidt er echter wel toe dat de Peelgemeenten niet alleen deelnemen aan gezamenlijke uitvoering maar ook bouwen aan de lokale ondersteuning. Steeds nadrukkelijker kwam dan ook vooral vanuit verschillende Peelgemeenten de wens tot lokale invulling ('couleur locale') aan de orde.

Wens: dicht bij inwoners

De uitgesproken behoefte aan de lokale invulling leverde steeds meer een spagaat op bij het bouwen aan een gezamenlijke uitvoeringsorganisatie. Aan de ene kant was er de wens om zaken efficiënt in te regelen, dit betekent in de praktijk 'veel van hetzelfde'. Aan de andere kant was er de nadrukkelijke wens om lokaal voor verschillende aanpakken te kunnen kiezen en de zorg dicht bij de inwoner te organiseren. Het is duidelijk dat het één ten koste gaat van het andere en dat dit spanning op de samenwerking oplevert.

Op basis van de praktijkervaringen in 2015 kregen de Peelgemeenten steeds meer zicht op de omvang en impact van de nieuwe taken en op de noodzaak om te transformeren in de toekomst. Daarom hebben de portefeuillehouders Wmo, Jeugd en BMS tijdens de tweedaagse van 8 en 9 oktober 2015 gezamenlijk het voornemen uitgesproken om het dienstverleningsconcept voor de uitvoeringsorganisatie Peel 6.1 aan te passen.

Conclusie tweedaagse en onderzoek

Tijdens deze tweedaagse hebben de portefeuillehouders gezamenlijk de volgende hoofdconclusies getrokken:

- Een versterking van de lokale inbedding en uitvoering van de taken. Het kan nóg dichter bij de inwoner(s) worden georganiseerd.
- De uitvoeringsorganisatie Peel 6.1 heeft meerwaarde gericht op het ondersteunen en faciliteren van de taken die lokaal worden uitgevoerd.
- Sturing op de uitgangspunten van kwaliteit, kosten, kwetsbaarheid en krachtige regio (4 K's) is en blijft belangrijk maar moet niet belemmerend werken op het innovatief doorontwikkelen van het concept.

Aan de betreffende projectorganisatie is gevraagd om een notitie uit te werken waarin de voorgenomen aanpassingen onderbouwd in beeld werden gebracht en getoetst aan de 4 K's. Deze opdracht is in een korte periode uitgevoerd door het Bedrijfsbureau Peel 6.1.

Op 27 november 2015 heeft de projectorganisatie de resultaten van het verdiepend onderzoek gepresenteerd aan de portefeuillehouders. De resultaten van dat onderzoek zijn opgenomen in de notitie 'Uitkomsten en achtergrondinformatie werkopdrachten doorontwikkeling uitvoeringsorganisatie Peel 6.1' die in uw bezit is.

Op 4 december 2015 hebben de portefeuillehouders de standpunten van hun colleges aan elkaar gepresenteerd met betrekking tot de doorontwikkeling van de uitvoeringsorganisatie Peel 6.1.

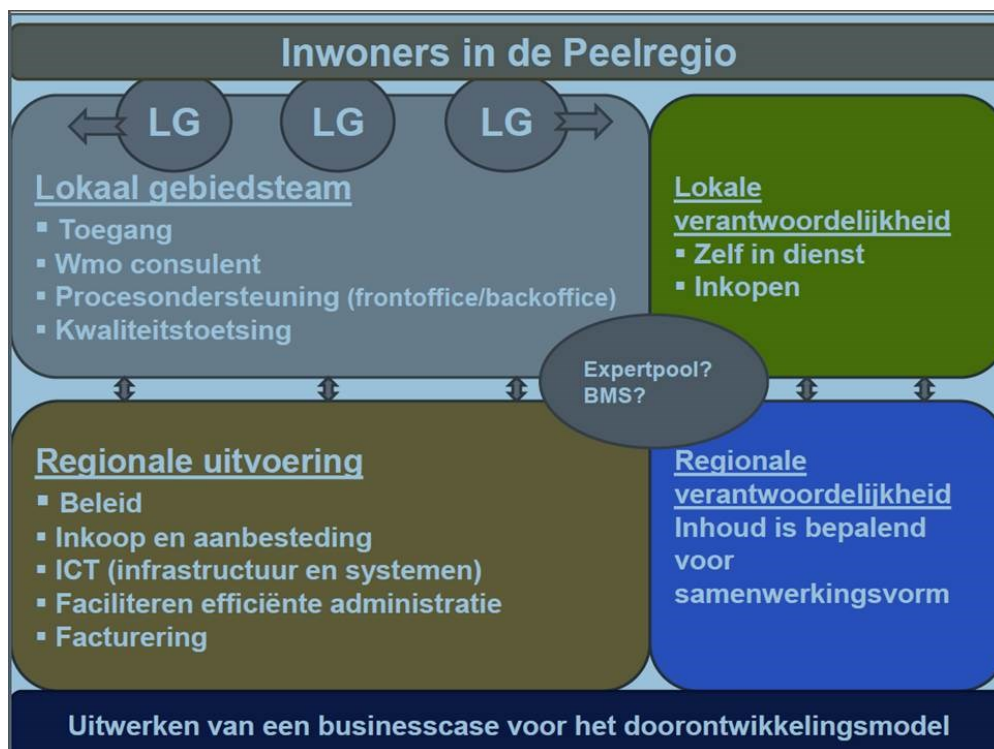
Op een open, constructieve en respectvolle wijze zijn de overeenkomsten en verschillen over de doorontwikkeling besproken. Het is hen gelukt om een gezamenlijke basis te vinden voor de uitvoeringsorganisatie.

Met deze uitkomst hebben alle portefeuillehouders ingestemd waarbij het altijd geven en nemen is als het doel is om met zes partijen een gezamenlijke uitkomst te vinden. Voor enkele kleinere gemeenten waren er zorgen over de kwetsbaarheid. Er is daarbij door Helmond de bereidheid uitgesproken om waar het nodig en gewenst gemeenten te ont-zorgen via een DVO.

Dat wat lokaal kan wordt lokaal uitgevoerd

De kern van het verhaal is dat de portefeuillehouders hebben afgesproken dat wat lokaal kan, lokaal wordt uitgevoerd zodat de transformatie lokaal kan plaatsvinden.

Daarnaast worden er een aantal taken gezamenlijk uitgevoerd omdat dat een meerwaarde heeft. Voor een tweetal taken, BMS (Bijzondere bijstand, Minimaregelingen en Schulddienstverlening) en Expertise zou een nader onderzoek nodig zijn om te bepalen waar dit wordt uitgevoerd.

De keuze voor het model 'zoveel mogelijk lokaal' (model 1 met gezamenlijke uitvoering van inkoop, ICT en facturering) heeft consequenties voor de taken, omvang en vorm van de uitvoeringsorganisatie. Het lokaal uitvoeren van een groot deel van de taken betekent immers dat de uitvoeringsorganisatie daarop moet worden aangepast.

Samenwerkingsvorm

In de discussie over de gezamenlijke organisatie kwam de volgende vraag naar voren:

Als de omvang van de resterende uitvoeringsorganisatie zo beperkt is, is dan de vorm van een openbaar lichaam met rechtspersoonlijkheid nog de juiste vorm?

Vooraf op dit punt was er discussie onder de portefeuillehouders omdat het standpunt van de gemeente Helmond afwijkend is van dat van andere Peelgemeenten.

Ook kwam op de agenda de wens van een aantal Peelgemeenten om de kostenverdeelsleutel voor de taak Bijzondere Bijstand, Minimaregelingen en Schulddienstverlening te herijken.

Om deze redenen hebben de portefeuillehouders vastgesteld dat het noodzakelijk is om op korte termijn onderstaande vragen te beantwoorden:

- Wat is nodig is om de uitvoeringsorganisatie aan te passen, om lokaal de taken te gaan uitvoeren?
- Wat te doen met Expertise en BMS?
- Welke samenwerkingsvorm het beste kan worden gehanteerd voor het doorontwikkelingsmodel?
- Welke verdeelsleutel is voor BMS passend?

In de vergadering van de portefeuillehouders op 10 december 2015, waarin de voorgenomen uitwerking van deze vragen aan de orde kwam, is door de andere Peelgemeenten zeer expliciet aan de portefeuillehouders van Helmond gevraagd om zich uit te spreken over de *samenwerkingsvorm*. Dit verzoek is gedaan gelet op de eerdere discussies over dit onderwerp en in plaats van te wachten op de uitkomsten van de voorgenomen uitwerking. Tijdens de vergadering hebben de portefeuillehouders van Helmond daarom duidelijk aangegeven dat zij het openbaar lichaam Peel 6.1 niet langer meer passend vinden voor de afgeslankte gezamenlijke organisatie. Ook hebben zij aangegeven dat Helmond bereid is om deze taken tegen een wederzijds redelijke vergoeding uit te voeren via een DVO.

Dit betekent voor Helmond dat hiervoor de volgende functies in dienst blijven bij de gemeente Helmond: Wmo consulenten, jeugdconsulenten, klantbegeleiders voor uitvoering Schulddienstverlening en bijzondere bijstand, medewerkers dienstverlening voor de uitvoering van de minimaregelingen en om ondersteunend personeel zoals o.a. juridisch kwaliteitsmedewerkers en administratief medewerkers. Daarnaast gaat het ook om beleidsmedewerkers o.a. verantwoordelijk voor de inkoop, financieel medewerkers en applicatiebeheerders.

Voor de taak BMS en Expertise hebben de andere 5 Peelgemeenten aangegeven dat zij geen nader onderzoek nodig hebben om hun keuze te bepalen; zij willen deze taak regionaal uitvoeren. Helmond wil deze taak niet onderbrengen in een openbaar lichaam met rechtspersoonlijkheid gelet op het lokale belang.

Het standpunt ten aanzien van de samenwerkingsvorm voor de resterende gemeenschappelijke taken heeft helaas geleid tot veel commotie binnen de Peelsamenwerking Wmo, Jeugd en BMS. Dit betreuren wij zeer. Wij hebben begrip voor het feit dat de overige 5 Peelgemeenten zijn uitgegaan van een openbaar lichaam met rechtspersoonlijkheid en dat het gewijzigde standpunt van de gemeente Helmond hen heeft verrast.

Dienstverleningsovereenkomst

Wij stellen vast dat de uiteindelijke discussie vooral gaat over de vorm van de resterende gezamenlijke samenwerking voor de taken Wmo, Jeugd en BMS; via een openbaar lichaam met rechtspersoonlijkheid of een DVO. Verder willen de 5 andere Peelgemeenten BMS op regionaal niveau uitvoeren, waarbij de vorm nog open is. Helmond wil deze taken zelf uitvoeren en de regio faciliteren via een DVO.

De discussies gaan over een regionale organisatie met een omvang die wij inschatten op:

- ca. 15 tot 20 fte voor de gemeenschappelijke taken Peelregio;
- ca. 25 fte voor een de uitvoering van BMS Peelregio.

Het onderdeel Expertise moet nog nader in de praktijk worden uitgewerkt. Wij denken aan een combinatie van expertise die Helmond al in huis heeft aangevuld met externe advisering. Dit behoeft daarom geen apart organisatieonderdeel te zijn.

De verschillende gemeenten hebben inmiddels ieder vanuit hun eigen invalshoek de vervolgstappen gezet die zij nodig achten. Zo hebben de gemeenteraden van Laarbeek en Someren inmiddels een brief geschreven naar uw Raad met het verzoek om het standpunt van Helmond te heroverwegen.

Hoofdstuk 2: De inhoud, onze ambitie voor het sociaal domein WMO, Jeugd en BMS

2.1 Transitie en transformatie

In Nederland zien we verschillende ontwikkelingen op het sociaal domein die ook binnen de gemeente Helmond om een vertaling vragen naar de dagelijkse praktijk. Deze ontwikkelingen betreffen de **transitie** (de decentralisatie van de taken) en de **transformatie** (het op een innovatieve wijze uitvoeren van de taken waardoor de benodigde zorg blijvend geleverd kan worden en betaalbaar blijft).

De transitie

In de loop van de jaren hebben we in Nederland een complex en duur sociaal stelsel georganiseerd. Mensen hebben te maken met (te) veel verschillende regelingen en professionals, terwijl zij niet altijd de ondersteuning krijgen die ze nodig hebben.

De huidige situatie is dat de burger zich moet richten op de zorg en zijn weg moet weten te vinden in het zorglandschap, dat vaak moeilijk en complex is. Er is een overvloed aan regels, maar weinig afstemming tussen de verschillende zorgverleners. Reden genoeg om het anders te doen. Vanuit het kostenaspect maar zeker ook vanuit een inhoudelijke noodzaak.

We willen terug naar de menselijke maat; naar een samenleving waarin iedereen naar vermogen meedoet. De eerste stap daarin is gezet door het Rijk en de provincies, met de overheveling van een aantal (zorg)taken naar de gemeente: *de transitie*. Deze transitie is in gang gezet vanuit de gedachte dat de gemeente dichter bij de inwoners staat en daardoor meer zicht heeft op wat nodig is.

Alle aandacht van de gemeenten is in de afgelopen jaren uitgegaan naar het voorbereiden van de transitie en vervolgens naar het kunnen uitvoeren van de overgekregen nieuwe taken. Zo ook in de Peel.

De transformatie

Met de transitie, de overdracht van de taken, zijn we er nog lang niet. Dat besef is in het afgelopen jaar gegroeid bij alle Peelgemeenten. De komende 10 tot 15 jaar zal *de transformatie* in geheel Nederland plaatsvinden: het realiseren van de inhoudelijke veranderingen die nodig zijn om de zorg te kunnen leveren en deze betaalbaar te houden.

De transformatie geeft ons de kans om het complexe sociaal domein te vereenvoudigen. Uiteindelijk willen we dat iedereen zo lang en zelfstandig mogelijk thuis kan wonen en dat jongeren prettig, gezond en veilig opgroeien. We willen passende ondersteuning blijven bieden aan de mensen die dat nodig hebben en we vinden het noodzakelijk dat dit betaalbaar blijft.

Lokale behoeften vragen om lokale oplossingen die gevonden moeten worden samen met onze inwoners en partners.

2.2 Onze ambitie voor de transformatie

Aansluitend op ons vastgestelde beleid kunnen we onze ambitie voor de transformatie formuleren. Daarbij is het goed om ons te realiseren dat het beleid op hoofdlijn in heel Nederland niet erg zal verschillen. Landelijk wordt de noodzaak om te transformeren en de noodzakelijke bewegingen daarvoor gezien. We zien dat ook terug in het beleid dat op Peelniveau is geformuleerd. Wat het verschil gaat maken voor het succes is de wijze waarop we er lokaal in slagen om dit beleid in te vullen samen met al onze lokale partners.

Voor de lokale transformatie zijn de volgende bewegingen belangrijk; het bewegen naar meer eigen kracht én het werken vanuit de bedoeling.

Bewegen naar meer eigen regie

Het doel van de transformatie van het sociaal domein is om de eigen kracht en zelfredzaamheid van inwoners, het zelf-oplossend vermogen en de regie over het eigen leven weer te vergroten. Met daar waar nodig effectieve en resultaatgerichte ondersteuning, volgens de uitgangspunten van integraal, dichtbij en op maat. We hebben dat weergegeven in de volgende pyramide.

Helmond sociale stad

De brede basis van de pyramide geeft de eigen kracht weer en de top intensieve en specialistische ondersteuning. We willen in deze pyramide de beweging naar beneden op gang krijgen. Wij gaan uit van de kracht van de samenleving, van de netwerken als onze sociale basis. Veel ondersteuning kan van hieruit worden gegeven en ervaren.

In Helmond is gestart met het versterken van de pyramide aan de onderzijde, wat mogelijk wordt gemaakt onder andere door de inzet van het sociaal innovatief fonds. De twee projecten die hieronder vallen, Stadsleerbedrijf en Stadslab, staan nog in startblokken maar zijn vertraagd in de uitvoering. Deze projecten zullen de komende jaren verder ontwikkeld moeten worden. Daarnaast werken wij aan het versterken van het lokale veld en de opbouw van lokale kernteams als basis voor de zorg. De transitie is een beweging die bottom-up gaat plaatsvinden en niet top-down.

Om binnen de pyramide de beweging naar beneden te kunnen maken, is het noodzakelijk dat inwoners onderling, inwoners en professionals en professionals onderling elkaar blindelings weten te vinden. Bovendien moeten we een aanpak met elkaar opzetten die maatwerk levert en de kosten in de hand houdt. Deze opgave kunnen we als gemeente Helmond niet alleen uitvoeren, alle lokale partners zijn hiervoor nodig. Het succesvol transformeren kan alleen als men elkaar kent en makkelijk weet te vinden en bereid is om volgens dezelfde uitgangspunten aan zorg te werken en steeds maatwerk te leveren.

Het bouwen van de organisatie Peel 6.1 is niet het juiste antwoord op de bovenstaande behoefte. Samen met 6 partners een intergemeentelijke zorgorganisatie inrichten betekent dat er steeds spanning zal zijn tussen het hebben van een gemeenschappelijke uitvoeringsorganisatie (die ingericht is op de grootste gemene deler) en de uitvoering en innovatie die we lokaal willen. Voor de transformatie is het noodzakelijk dat we:

- onze medewerkers (Wmo- en jeugdconsulenten, medewerkers BMS) rechtstreeks kunnen aansturen in samenhang met de andere professionals in de kernteams;
- opdrachten voor de transformatie kunnen geven;
- de organisatie daarop kunnen inrichten en veranderen;
- aan een netwerkorganisatie kunnen bouwen;
- op termijn deze netwerkorganisatie kunnen door-ontwikkelen.

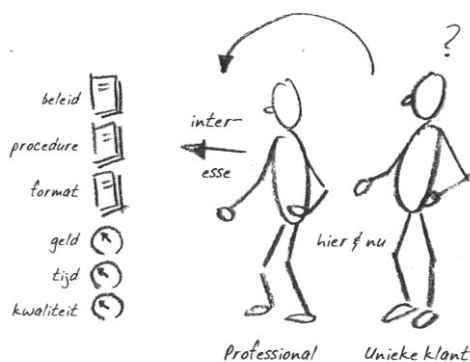
Deze transformatie zal naar verwachting nog een groot aantal jaren in beslag nemen en de uitkomst kennen wij nu niet. Dat geldt voor heel Nederland. Innovatie laat zich immers niet in een spoorboekje vastleggen. Dat we de ruimte nodig hebben om te experimenteren, veranderen en ontwikkelen met onze lokale partners is in ieder geval duidelijk.

Een aparte Peelorganisatie voor het uitvoeren van de taken zal belemmerend werken voor onze transformatie; het ambitieniveau zullen we dan moeten bijstellen. Bovendien zijn we voor alle besluiten steeds afhankelijk van de andere gemeenten omdat de zeggenschap gelijk verdeeld is, ook dit zal belemmerend werken voor onze transformatie.

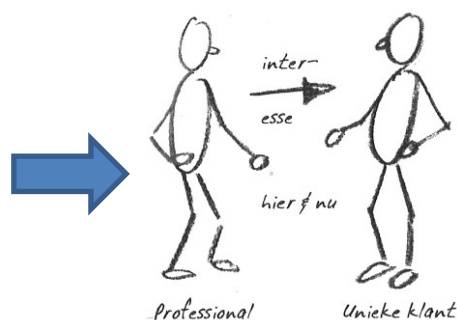
Werken vanuit de bedoeling

Als we willen bereiken dat onze inwoners de ondersteuning krijgen die nodig is, moeten we andersom gaan denken. Niet vanuit de systeemwereld van regelingen, indicaties en dergelijke maar vanuit de leefwereld van de mensen die de ondersteuning nodig hebben. Oftewel, we moeten terug naar de bedoeling.

VAN:

NAAR:

Bron: Verdraaide Organisaties van Wouter 't Hart

De zorg is in Nederland gefragmenteerd ingeregeld. Er zijn veel partijen die in de zorgbehoefte voorzien en vaak is dat voor een deel van de behoefte van de burger. Zo kan bijvoorbeeld een ouder die voor zijn kind zorg nodig heeft te maken krijgen met een onderwijsinstelling (voor passend onderwijs), de gemeente (voor leerlingenvervoer en een persoonsgebonden budget) en de zorgverzekeraar (voor medische zorg). De betrokken partijen werken vanuit eigen kaders en eigen regels en een eigen financieringsstelsel. Dat maakt het niet eenvoudig om tot geïntegreerde zorg te komen. Maar dat is wel onze opgave.

In de toekomst gaan we werken aan nieuwe samenwerkingsverbanden met veel verschillende partijen. Kenmerk van deze samenwerkingen zal zijn dat ze zijn georganiseerd vanuit het belang van de burger en niet vanuit het belang van een instelling. Deze samenwerkingsverbanden zullen flexibel zijn en er is ruimte voor continue verbetering en innovatie.

Voor de transitie is het nodig dat we:

- de zorg inrichten naar de kracht en de behoefte van de burger in plaats van andersom;
- de functies in de zorg hierop aanpassen;
- de organisatie van de zorg hierop aanpassen;
- maatwerkafspraken maken met alle partners om te komen tot integrale zorg en integrale (financiële) afwegingen;
- blijven innoveren en meebewegen met de zorgvraag van de gemeenschap.

Ook voor deze ambitie geldt dat een gezamenlijke Peelorganisatie waarbinnen de zorg wordt uitgevoerd, belemmerend zal werken op het realiseren van deze ambitie. Wij moeten dan onze ambitie aanpassen op wat nog mogelijk is.

2.3 Praktijkvoorbeelden

In het afgelopen jaar zijn we positief verrast door de kracht die we zagen in het lokale netwerk. Hier willen we verder op bouwen voor het vormgeven van de transformatie. De volgende voorbeelden geven hiervoor een illustratie en laten zien dat de beste kans om de benodigde zorg blijvend te kunnen leveren, onlosmakelijk verbonden is met het lokale veld.

Voorbeeld: GGZ cliënt in de wijk

De maatschappelijk werker van LEV spreekt een mevrouw (GGZ cliënt) bij het inloop-uur. Mevrouw loopt regelmatig op straat in pyjama met teddybeer en heeft geen sociaal netwerk. GGZ gaat met haar naar LEV voor een maatje.

De maatschappelijk werker vraagt: wat maakt jou gelukkig? Ze blijkt een slimme vrouw te zijn met opleiding. Ze kan veel meer dan men van haar weet en heeft in de ICT branche gewerkt. Kan zij zelf niet maatje worden? Kan ze helpen met ICT? GGZ is verontwaardigd en ongerust dat deze vraag wordt gesteld aan de cliënt. De LEV medewerker zet door. Mevrouw heeft haar verhaal verteld aan buurtbewoners en creëerde daarmee begrip en verbinding in haar omgeving. Nu wordt ze gesteund door haar omgeving en kan ze veel meer. Ze is nu maatje en helpt bij ICT projecten.

Er is niet gekeken naar het probleem maar mét de mevrouw is gekeken naar wat ze nog wel kan en wat haar gelukkig maakt (zingeving). Reactie van de mevrouw: "Ik heb me een leven lang patiënt gevoeld in plaats van mens. Nu voel ik mij weer mens en beteken ik iets."

ZorgSamen Buurt

De overlast van jongeren gaf in 2006 de aanleiding voor inwoners in de wijk Rijpelberg om te starten met Doliwood: een buurtpreventiepreventieteam en straatcoördinatoren. Dit had veel succes. Hierdoor leerden de buurtbewoners elkaar beter kennen. Ook organiseren zij regelmatig buurtactiviteiten. Sinds twee jaar hebben ze ook een aanbod voor de oudere of hulpbehoevende buurtbewoners. Zoals een tafeltje-dekje en gratis vervoer naar de supermarkt. Buurtbewoners kunnen aangeven wat ze aan hulp nodig hebben en\ of wat ze kunnen bieden. Bij buurtactiviteiten worden de oudere of hulpbehoevende buurtbewoners letterlijk uit hun huizen gehaald. Inmiddels groeit de lijst met vraag en aanbod, ook dankzij hechte samenwerking met bijv. de Wmo-consulent en de LEV groep die naar Doliwood doorverwijzen. Maar omgekeerd kan Doliwood ook hen inschakelen als dat nodig is.

Dagbesteding in de wijk

In Stiphout zijn twee inwoners jaren geleden een burgerinitiatief gestart (stichting de Reikende Hand). Zij bieden samen met andere vrijwilligers dagbesteding aan licht dementerende, nog thuiswonende, personen. De intentie van de dagbesteding (groepsactiviteiten) is tweeledig: enerzijds worden mantelzorgers ontlast, zodat zij hun accu kunnen opladen en daardoor hun zware taak beter kunnen uitvoeren. Anderzijds prikkelt een actieve dagbesteding de geest van licht dementerende personen en kan het ziekteproces vertragen.

Doordat het een burgerinitiatief is en door de huiselijke inrichting en de lage kosten (gasten betalen 3,50 per dag inclusief warme maaltijd) is deze dagbesteding zeer laagdrempelig. Het is een verlengstuk van de eigen huiskamer.

Op dit moment vindt de dagbesteding plaats op twee locaties (Stiphout en Brandevoort) meerdere dagen [per week. In 2016 vindt uitbreiding plaats naar twee andere wijken. Mierlo Hout wil graag deze dagbesteding starten in het wijkhuis.

Inzet zelfhulp en ervaringsdeskundigheid (voorbeeld vechtscheidingen)

Bij een scheiding komt heel wat kijken. Opeens zit je bij de advocaat, Rechtbank, Raad voor de Kinderbescherming, etc. Echtscheiding brengt een lastig juridisch/financieel traject met zich mee, maar vooral ook een complex emotioneel traject. Die twee werelden hebben grote invloed op elkaar. Daarvoor is in het huidige juridische systeem vaak weinig ruimte en begrip.

Volgens ervaringsdeskundigen hangt nog altijd een taboe rond echtscheiding. Het voelt alsof je moet toegeven dat je hebt 'gefaald'. Er is veel schaamte en de stap naar hulp vragen is daarom groot. Het is fijn als je iemand (lotgenoten) hebt om mee te praten die weet wat je doormaakt (en die niet €200 per uur vraagt om een gesprek te voeren).

Er blijkt veel behoefte aan niet direct een professionele hulpverlener maar aan een plek praten met lotgenoten, waar je informatie kunt halen over wat er op je af komt, waar je geholpen wordt jôuw weg te vinden. Je eigen kracht weer te vinden. Voor ouders én voor kinderen/jongeren.

Momenteel wordt door ervaringsdeskundigen een plan uitgewerkt om zo'n netwerk voor zelfhulp en ervaringsdeskundigheid op het gebied van (v)echtscheiding op te zetten in de wijk Brandevoort.

Daarbij wordt verbinding gelegd met het bestaande netwerk, zoals huisarts, school, opvoedondersteuner, Stichting Door en Voor, etc.

Eigen kracht

In een gezin met vier kinderen, zit een kind van 5 duidelijk niet lekker in zijn vel (psychosomatische klachten als buikpijn, gedragsproblemen en vrijwel geen vriendjes). Ouders oriënteren zich op internet en komen bij de opvoedondersteuner die gekoppeld is aan de school van het kind met het verzoek om de inzet van geïndiceerde speltherapie voor hun zoon (ambulante ggz). De opvoedondersteuner onderzoekt met ouders de zorgen én wat er goed gaat en samen scherpen ze de vraag aan.

De ouders besluiten i.p.v. therapie voor hun zoon te werken aan hun eigen opvoedvaardigheden om zelf hun zoon te helpen en volgen een (lokaal gesubsidieerde) triple-p cursus samen met andere ouders. Om de ouders in deze intensieve periode te ontlasten, schakelt het gezin met de opvoedondersteuner de peettante in, zodat hun zoon af en toe een nachtje kan logeren. Ook gaan opvoedondersteuner en ouders op zoek naar een passende sportvereniging (met kleine groepen én meerdere begeleiders) en wordt hun zoon na een aantal proeftrainingen lid van de volleybalclub. De ouders geven na afloop van de cursus en enkele gesprekken met de opvoedondersteuner aan zelf verder te kunnen. Ze vinden het vooral fijn dat ze zelf een manier hebben gevonden om hun zoon te helpen (i.p.v. afhankelijk te zijn van de inzet van een speltherapeut). Ook zijn ze blij dat ze tijdens de Triple-p cursus enkele ouders hebben ontmoet met wie ze hun zorgen en geploeter hebben kunnen delen en die ook nu nog steeds een luisterend oor bieden als dat nodig is.

2.4 Wens gemeenschappelijke uitvoering; belang van Helmond

Naast het lokaal uitvoeren wat lokaal kan, willen alle Peelgemeenten een aantal taken gezamenlijk blijven uitvoeren. Het gaat hierbij om de inkoop van zorgtaken, facturering van deze zorgtaken, ICT voor deze zorgtaken en om beleid niet betrekking hebbende op de lokale uitvoering van de zorgtaken. Voor de gemeente Helmond is er geen *noodzaak* om deze taken samen uit te voeren vanuit de inhoud. De gemeente Helmond is van een zo grote omvang dat zij zelf deze taken naar eigen inzicht kan uitvoeren. Maar wij maken de afweging om deze taken toch samen uit te voeren vanuit het belang van de organisaties die zorg verlenen. Gezamenlijke inkoop, facturering, beleidsontwikkeling en ICT betekent voor de zorgorganisaties dat zij hun werk efficiënter kunnen uitvoeren. Voor de betaalbaarheid van de zorg is dit een belangrijke factor.

Over de regionale uitvoering van BMS (ca. 25 fte) verschillen de standpunten. Over de toegang van BMS zijn de Peelgemeenten het eens, dat is lokaal. De gemeente Helmond wil alle BMS taken zelf uitvoeren omdat in de praktijk een groot deel van de inwoners die een zorgvraag heeft, ook problemen heeft met hun financiële situatie. Het percentage 'armoede' onder de Helmondse inwoners is een groot punt van aandacht en de ondersteuning door schulddienstverlening, bijzondere bijstand en minimeleid is dan ook een belangrijk onderdeel van de zorgverlening. Deze zorg moet vanuit de verweving met het lokale veld worden verstrekt. Het is ongewenst om een extra stap in deze zorg in te bouwen door de toegang lokaal te organiseren, wat een grote wens is in verband met de integrale zorg, en de afhandeling in Peelverband uit te voeren.

Voor de ondersteuning van de lokale medewerkers via een Expertpool is de wens van de gemeente Helmond om deze te integreren met de medewerkers die lokaal werken om zo maximale nabijheid en informatie-uitwisseling te borgen en om onnodige afstemming te voorkomen.

De gemeente Helmond heeft de bereidheid uitgesproken om ook deze taken indien gewenst, via een maatwerk DVO, uit te voeren voor de andere Peelgemeenten.

2.5 Aanvulling op de beoordeling van de K's vanuit Helmonds perspectief

In het onderzoek dat in opdracht van de portefeuillehouders is uitgevoerd, is een beoordeling gemaakt van vanuit de klantvraag, de kwaliteit, de kwetsbaarheid, de kracht en de kosten. De 4 varianten zijn ten opzichte van elkaar beoordeeld. Deze tabellen treft u aan in de notitie "Uitkomsten en achtergrondinformatie werkopdrachten doorontwikkeling uitvoeringsorganisatie Peel 6.1" die in uw bezit is (pagina 18 in document Presentatie resultaten werkopdrachten doorontwikkeling uitvoeringsorganisatie Peel 6.1).

Zouden wij de waarderingstabel invullen sec voor de gemeente Helmond, dan zou de waardering anders zijn op een aantal punten. Van belang is daarbij met name de relatief grote omvang van de gemeente Helmond ten opzichte van de andere Peelgemeenten.

Bij de keuze voor lokale uitvoering (model 1) kan Helmond de taken zelf ook efficiënt uitvoeren. We zien daarvoor geen voordeel bij gezamenlijke uitvoering. Wel is het overigens zo dat, als gevolg van de verdeelsleutel, de kosten voor Helmond in de huidige DVO lager zijn (zie hoofdstuk 4.3).

Kijken we naar de kwaliteit dan geldt ook daar voor dat de gemeente Helmond voldoende omvang heeft om deze te borgen. Ook op het gebied van de kwetsbaarheid loopt Helmond geen risico als de gemeente de taken zelfstandig uitvoert.

Bij de keuze voor een openbaar lichaam met rechtspersoonlijkheid waarin alle taken worden uitgevoerd (model 4) verwachten we dan ook geen efficiencyverhoging ten opzichte van de huidige situatie. Ook verwachten we geen toename van de deskundigheid voor Helmond en geen verschil in de mate van kwetsbaarheid.

Een aantal voordelen die andere gemeenten ervaren, omdat zij kleiner van omvang zijn en daardoor kwetsbaarder, zijn er dus niet voor de gemeente Helmond.

2.6 Rol van de Commissie Maatschappij bij de transformatie van het zorgdomein

Tot nu toe is de Commissie Maatschappij maandelijks op de hoogte gehouden van de praktijk van de uitvoering van de nieuwe taken, vooral door middel van presentaties. Voor de volgende fase, die van de transformatie van het zorgdomein, stellen we voor om naar een meer co-creërende vorm van overleg te gaan. Hiervoor is het wenselijk om eens in de 3 maanden een speciale commissievergadering te organiseren om enerzijds de zorgverlening te monitoren maar anderzijds de richting van de transformatie te bepalen. Het is mogelijk dat de vergadervorm hierop moet worden aangepast. Zo kan de vorm van werksessies in plaats van presentaties beter aansluiten op het richting geven aan de transformatie door de commissie. Aan uw raad wordt in overweging gegeven om het vergaderrooster hierop aan te passen. Wellicht kunnen hiervoor een aantal reservedata van de commissievergaderingen worden benut.

Hoofdstuk 3: De Samenwerkingsvorm

3.1 Moment keuze samenwerkingsvorm

In vervolg op de keuzes die worden gemaakt vanuit inhoud, komt ook de keuze voor de *vorm* van de samenwerking aan de orde. In het verleden, terwijl we nog niet wisten en nog niet hadden ervaren wat de impact van de nieuwe taken was, is ervoor gekozen om deze door een openbaar lichaam met rechtspersoonlijkheid (Peel 6.1) uit te voeren. Nu de grote schrik voor de nieuwe taken voorbij is, en we weten wat de impact is en het belang ervan, kiezen we voor een andere vorm van samenwerking.

Het voordeel van tot nu toe gevolgde weg is dat we er door de gezamenlijke aanpak in zijn geslaagd om de taken uit te voeren voor alle inwoners in de Peel maar óók dat we nu nog kunnen kiezen voor een ander vervolgtraject.

Alle medewerkers zijn nu nog in dienst bij de moedergemeenten en nog niet in dienst bij het openbaar lichaam Peel 6.1. Zij zijn tijdelijk te werk gesteld bij de afdeling Zorg en Ondersteuning van de gemeente Helmond. Dit betekent dat de medewerkers in de toekomst weer worden ingezet bij hun eigen gemeente. Uiteraard moet de afbouw van de samenwerking zorgvuldig verlopen zodat de dienstverlening geborgd blijft tijdens de overgangperiode. Wij gaan er voorshands van uit dat er naar gestreefd wordt om de afbouwperiode uiterlijk op 1 januari 2017 te beëindigen.

Verder is het zo dat het openbaar lichaam Peel 6.1 er alleen op papier is en een lege begroting heeft. Als we zaken willen aanpassen, is nú het moment. Later kunnen we bijna niet meer kiezen voor een andere toekomst.

3.2 Organisatorische overwegingen keuze voor DVO

De gemeenschappelijke zorgtaken betreffen ICT, inkoop, facturering en beleid (met uitzondering van lokaal beleid). Dit vraagt een inzet van ca. 15-20 fte exclusief hosting ICT, P&O en P&C door Helmond waarbij de inzet is verdeeld over:

- ICT ca. 4 fte
- Facturering ca. 6 fte
- Beleid en inkoop ca. 7 fte

Het zou onlogisch zijn om ook de hosting (benodigde ondersteuning voor het kunnen uitvoeren van deze taken) aan deze kleine organisatie toe te voegen. Het betreft namelijk taken die vanuit kwetsbaarheid en kennis inzet vragen van een grotere moederorganisatie. Denk bijvoorbeeld aan de 'backoffice' voor de ICT: het ervoor zorgen dat alle systemen draaien en beschikbaar zijn. Recent nog werd Helmond getroffen door een virus-aanval, op zo'n moment is veel kennis nodig om het geheel te laten draaien. Dit kan niet worden opgevangen binnen een kleine organisatie, de kwetsbaarheid is dan te groot.

Een tweede belangrijk punt voor de gemeente Helmond is het grote belang van ICT voor de transformatie van de zorg in Helmond en in de Peel. Voor de succesvolle doorontwikkeling naar meer netwerkachtige vormen voor zorgondersteuning en voor de daarbij behorende regiesystemen is een goede ICT een absolute randvoorwaarde. Informatie moet op de juiste wijze beschikbaar zijn voor onze partners en inwoners én moet de gewenste aanpak en onderlinge afstemming efficiënt ondersteunen. Dit betekent enerzijds dat iedereen plaats- en tijdonafhankelijk moet kunnen beschikken over de informatie die nodig is voor een goede zorgondersteuning en anderzijds dat de privacy van de inwoners goed wordt geborgd. Dit stelt zeer hoge eisen aan de ICT-systemen en de ontwikkeling daarvan.

Onze conclusie is dan ook dat doorontwikkeling van de ICT maximale inzet vraagt en hoge eisen stelt aan de kwaliteit. Dit maakt dat we ons maximaal zullen inspannen om voor een optimale situatie te zorgen in goede samenwerking met onze partners. Dit is van groot belang voor het slagen van de transformatie. Een uitwijk naar het zojuist opgerichte Werkbedrijf Atlant-De Peel of een andere Peelgemeente is voor Helmond dan ook niet aan de orde.

De uitvoering van de gemeenschappelijke taken vraagt dus om een uitvoeringsorganisatie van ca. 15-20 fte. Van belang is daarbij ook nog dat de taken erg verschillend zijn waardoor er per taak geen massa wordt gemaakt én dat er steeds een verwevenheid is met de hosting, waardoor er een overlap in de taken zal zijn.

De keuze voor een openbaar lichaam met rechtspersoonlijkheid als organisatievorm voor de gemeenschappelijke taken is niet zinvol. Het zou een organisatie worden die voor medewerkers niet aantrekkelijk is om in te werken. Dit hangt samen met het ontbreken van kansen voor loopbaan en ontwikkeling. Deze kleine organisatie zou aangestuurd worden van uit een aparte bestuurlijke setting en een eigen verantwoordingscyclus kennen. Dit is niet efficiënt en daarmee niet in het belang van onze inwoners.

Een belangrijk voordeel van een DVO uitgevoerd door Helmond is dat de onnodige scheiding tussen de gemeenschappelijke taken en de hosting wordt voorkomen. Dit model borgt het beste de efficiency, kwaliteit, robuustheid en voorkomt onnodige knippen in de gemeenschappelijke werkprocessen.

De andere Peelgemeenten hechten zeer aan een openbaar lichaam met rechtspersoonlijkheid, is gebleken. Volgens onze inschatting hechten zij daarbij veel waarde aan de gelijke verdeling van de zeggenschap. Helmond is bereid om als partner in de Peelsamenwerking deze afspraken te blijven respecteren. Voor de taken die gezamenlijk worden uitgevoerd, gaan wij dan ook uit van de gelijke verdeling van de zeggenschap. Ook in de vorm van een DVO kan dit principe prima worden gehanteerd. Een ander punt van discussie, de verdeelsleutel voor de BMS-taken, kan eveneens via een DVO worden ingeregeld. En voor de uitvoerende taken die naar wens voor andere gemeenten worden uitgevoerd, liggen verrekeningen op basis van kosten in de rede.

Wij hebben dan ook de overtuiging dat de totale samenwerking binnen de Peel niet kan en mag afhangen van een keuze voor een openbaar lichaam met rechtspersoonlijkheid voor de uitvoering van

de gezamenlijke zorgtaken. Wij vinden het niet verantwoord als voor de goede verhoudingen de gemeente Helmond deze keuze zou moeten maken omdat die nadelig is voor de ondersteuning van de Helmondse inwoners in de toekomst.

Wij werken als centrumstad op veel vlakken intensief samen met de andere Peelgemeenten, wij hebben daarin een traditie die wij graag voort willen zetten. Een sprekend voorbeeld van de inzet van Helmond voor de samenwerking is de vorming van het Werkbedrijf. Het omvormen van de DVO Werk en Inkomen naar het Werkbedrijf Atlant-De Peel, heeft voor de organisatie van de gemeente Helmond grote gevolgen. Ongeveer 200 fte, waarvan 175 fte afdeling Werk en Inkomen en aanvullend 22 fte ondersteunende medewerkers uit de moederorganisatie Helmond gaan immers medio 2016 over van de gemeentelijke organisatie naar het openbaar lichaam Atlant-De Peel. Dit is een substantiële verkleining van de robuustheid en draagkracht van de gemeentelijke organisatie uw Raad heeft hiervoor besloten op basis van de inhoudelijke meerwaarde van het concept Werkbedrijf. Ook op andere vlakken heeft de Peel de traditie van samenwerking. U ziet een weergave daarvan in het bijgaande schema. Bijvoorbeeld op de domeinen veiligheid, maatschappelijke opvang, nazorg, arbeidsmarkt en economie, watermanagement en ruimtelijke ordening zijn er veel samenwerkingsverbanden.

Hoofdstuk 4: Financiën

4.1 Huidige situatie

De keuze voor samenwerking heeft financiële consequenties. In dit hoofdstuk brengen wij de financiële consequenties in beeld. We nemen daarbij als uitgangspunt de huidige situatie. De volgende tabel geeft u inzicht in de uitvoeringskosten en in de programmakosten (verstrekke ondersteuning/hulpmiddelen). De huidige samenwerkingsvorm is een DVO die wordt uitgevoerd door Helmond. De bijdragen van de gemeenten aan de uitvoeringskosten is naar rato van hun inwoneraantal. De programmakosten zijn volledig voor de individuele gemeenten waarvoor deze kosten worden gemaakt.

	Uitvoeringskosten	Programmakosten	Totale kosten
Asten	€ 812.000	€ 5.615.000	€ 6.427.000
Deurne	€ 1.564.000	€ 13.444.000	€ 15.008.000
Gemert-Bakel	€ 1.448.000	€ 10.454.000	€ 11.902.000
Helmond	€ 4.409.000	€ 61.222.000	€ 65.631.000
Laarbeek	€ 1.077.000	€ 7.561.000	€ 8.638.000
Someren	€ 923.000	€ 6.446.000	€ 7.369.000
Totaal	€ 10.233.000	€ 104.742.000	€ 114.975.000

4.2 Basis voor de financiële vergelijking

Er zijn verschillende variabelen voor de omvang van de kosten voor de uitvoering en ontvlechting. De samenwerkingsvorm (aparte organisatie of via een DVO), de financiële dekkingsbron (begroting of programmakosten), de omvang van de formatie en de verdeelsleutel van de kosten BMS zijn allemaal van invloed.

Ten aanzien van de kosten voor ontvlechting is het goed om het volgende op het netvlies te hebben. Voor de formatie die in de begroting is opgenomen, zijn ook de middelen voor ondersteuning in de begroting opgenomen. Bij formatie voor uitvoering hoort immers ook ondersteuning. In Helmond is in de begroting rekening gehouden met 60% opslag op formatie voor de ondersteuning. Ondersteuning valt alles wat in de volle breedte nodig is om de functie uit te kunnen oefenen; van een schone werkplek, opleiding, personeelsbeleid, financiële ondersteuning tot de ICT-omgeving. Dit betekent dat als de formatie overgaat naar een andere organisatie, ook de ondersteuning hierop moet worden aangepast en dat er in de begroting dekkingsmiddelen voor ondersteuning vervallen. Het is vaak niet zo dat we eenvoudig 1 op 1 kunnen aanwijzen welke ondersteunende functies overgaan. Dit komt doordat de ondersteuning voor alle afdelingen centraal is geregeld vanuit efficiency. Zo werkt de afdeling Personeel en Organisatie bijvoorbeeld voor alle afdelingen en heeft daardoor minder formatie nodig dan dat we dit voor iedere afdeling apart zouden regelen. Helmond heeft momenteel een ontvlechtingsoperatie voor het vormen van een Werkbedrijf. In dat kader is er nog de opdracht om ca. 22 fte ondersteuning over te dragen aan de WGR Werkbedrijf Atlant-De Peel. De opgave voor de vorming van Peel 6.1 zou bovenop deze opgave komen wat het extra ingewikkeld maakt om dit te realiseren.

4.3 De financiële gevolgen

Ontvlechting bij overgang naar gemeenschappelijk lichaam met rechtspersoonlijkheid

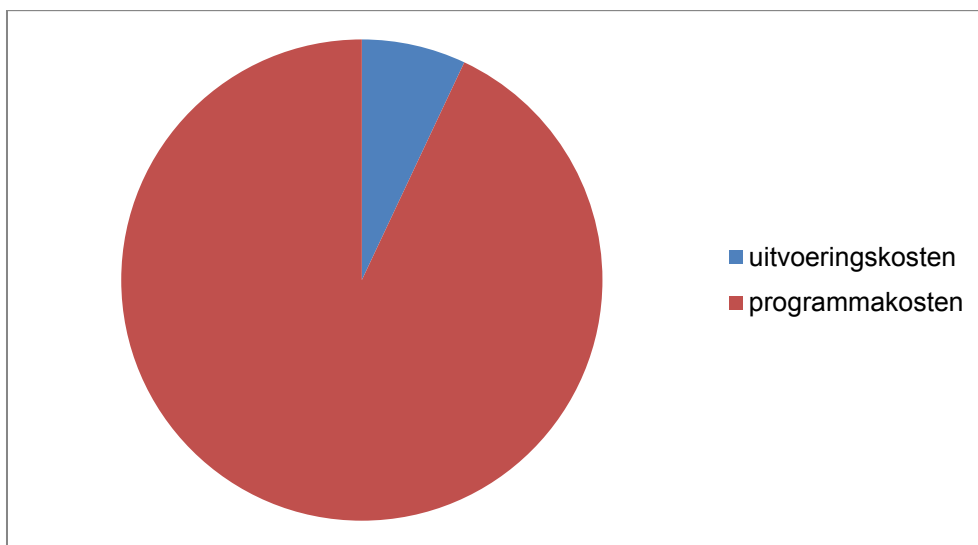
Indien de Peelsamenwerking vorm krijgt via een gemeenschappelijke regeling met rechtspersoonlijkheid in de volle breedte voor de zorgtaken (model 4), dan zou dit voor de gemeente Helmond grote impact hebben.

Ongeveer 50 fte uitvoerende functies zouden dan overgaan naar de gemeenschappelijke regeling en daarbij hoort de ondersteuning. Uitgedrukt in geld gaat het voor de ondersteuning om ca. € 1.800.000,- uit de organisatie te ontvlechten middelen. Op termijn kan een deel van deze ontvlechting worden gerealiseerd doordat medewerkers en kostenposten overgaan naar een gemeenschappelijke regeling. Maar voor een deel is dit niet haalbaar. Wij schatten in dat er voor minimaal ca. € 500.000,- tot 600.000,- geen ontvlechting mogelijk is en dat betekent een structurele hogere kostenpost, omdat zowel in de gemeenschappelijke regeling de middelen nodig zijn als in de gemeente Helmond.

Effect lokale uitvoering

Een lastig punt voor het bepalen van de totale kosten van de zorgtaken is het volgende. We weten niet wat het concrete effect zal zijn van de transformatie van de zorg. Dit is belangrijk omdat maar een beperkt deel van de kosten, ca. 7%, bestaat uit uitvoeringskosten.

De rest, 93 %, bestaat uit programmakosten. Des te succesvoller de transformatie van de zorg is, des te lager zullen de programmakosten zijn. Dit betekent dat niet alleen het effect op de uitvoeringskosten meetelt maar dat het effect van de ontwikkeling van de programmakosten veel zwaarder meetelt.

Voor de uitvoeringsorganisatie draagt de gemeente Helmond naar rato van het inwoneraantal nu 43% van de kosten. Gaan wij over op lokaal uitvoeren van een groot deel van deze taken (model 1 met ook BMS en Expertise lokaal) dan worden de uitvoeringskosten voor de gemeente Helmond hoger. Dit komt doordat Helmond gemiddeld per inwoner meer zorgvragen heeft dan de andere Peelgemeenten. Op basis van aantallen kunnen wij een globale inschatting maken van de uitvoeringskosten. Wij schatten in dat de uitvoeringskosten voor Helmond met ca. € 700.000,- tot 800.000,- toenemen. Wij verwachten echter ook dat door de transformatie de programmakosten lager worden. Als we uitgaan van 1% besparing op de programmakosten, dan is dit bijna € 600.000,- voor de gemeente Helmond. Een besparing van 5% op de programmakosten levert dus voor Helmond ca. € 3.000.000,- voordeel op.

Per saldo verwachten wij in de toekomst op basis van de transformatie een positief financieel effect. Uiteraard is hierbij geen rekening gehouden met de autonome ontwikkeling van de totale zorgvraag op basis van de vergrijzing.

Effect verdeelsleutel BMS

De discussie over de verdeelsleutel voor de taken BMS moet nog worden gevoerd. Als de verdeelsleutel wordt gewijzigd van inwoneraantal naar aantal cliënten, dan schatten wij in dat voor de gemeente Helmond een verhoging van de bijdrage met ca. € 300.000,-. Dit bedrag is ook van toepassing als Helmond de taak zelf uitvoert en is dan ook onderdeel van de verhoging van € 700.000,- tot € 800.000,- van de uitvoeringskosten.

Samenvattend

Verschillende keuzen hebben verschillende financiële effecten tot gevolg. De keuze van Helmond is het lokaal uitvoeren van de taken met uitzondering van de gemeenschappelijke taken ICT, inkoop, beleid (met uitzondering van lokaal) en facturering. Dit betekent dat:

- de uitvoeringskosten toenemen met ca. € 700.000,- tot € 800.000,- op jaarbasis
- er géén structurele kosten zijn door ontvlechting, dit scheelt *minimaal* ca. € 500.000,- tot € 600.000,- op jaarbasis.

Per saldo is er dus maar een beperkt financieel verschil tussen de kosten voor de organisatie als gevolg van de samenwerkingsvorm.

Wij stellen in onze aanpak de lokale dienstverlening en de eigen kracht van de samenleving centraal en wij verwachten dat dit op termijn financieel gunstig is. Door een succesvolle transformatie in de toekomst zullen de programmakosten dalen ten opzichte van de autonome ontwikkeling. Bij 1% besparing is dat ca. € 600.000,- op jaarbasis en bij 5% is dat € 3.000.000,- op jaarbasis.